

Sprawozdanie nadesłane 30 września 2017 r.
zaakceptowane 10 grudnia 2017 r.

DOI 10.2883/amp.2017.17

43. Międzynarodowy Kongres Historii Farmacji w Warszawie

43. Międzynarodowy Kongres Historii Farmacji odbył się w dniach 12-15 września 2017 r. w Warszawie. Gospodarzem kongresu był Zespół Sekcji Historii Farmacji Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego, działający w imieniu Międzynarodowego Towarzystwa Historii Farmacji. Powierzenie polskim farmaceutom organizacji tego prestiżowego wydarzenia było efektem starań prof. Iwony Arabas, kustosa Muzeum Farmacji im. Antoniny Leśniewskiej w Warszawie, która pełniła obowiązki przewodniczącej komitetu organizacyjnego i komitetu naukowego kongresu.

Uroczystość otwarcia odbyła się w Starej Bibliotece Uniwersytetu Warszawskiego na Krakowskim Przedmieściu. Władze Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego reprezentował dziekan Wydziału Farmaceutycznego prof. Piotr Wroczyński, a Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego jego wiceprezes – prof. Jan Pachcka i dyrektor Biura – dr Jerzy Szewczyński. Inauguracyjny wykład, zatytułowany „2017 – the year of two important pharmaceutical anniversaries in Poland”, wygłosiła prof. Iwona Arabas. Tytułowe rocznice to dwieście lat, które w 2017 r. minęły od wydania drukiem „Pharmacopoea Regni Poloniae” i siedemdziesiąt lat od utworzenia Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego. W holu Starej Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego urządzono wystawę poświęconą dziejom farmacji na Uniwersytecie Warszawskim od 1809 do 1939 r., przygotowaną pod kierunkiem prof. Iwony Arabas.

Uczestnicy 43. Międzynarodowego Kongresu Historii Farmacji przed Starą Biblioteką UW

W kongresie uczestniczyło około stu pięćdziesięciu osób, w tym dwudziestu jeden Polaków. W nawiązaniu do jubileuszy polskich farmaceutów, tematami wiodącymi kongresu były: historia farmakopei i organizacji farmaceutycznych. Dawne farmakopee zostały przedstawione na wykładach plenarnych i posterach, natomiast ustne komunikaty poświęcone były dziejom towarzystw aptekarskich. Miały one różne cele, zasięg i kontekst działania, dlatego porównywanie ich historii w Anglii, Francji, Niemczech, Polsce, Rumunii, Serbii, we Włoszech, na Litwie i innych jeszcze państwach było bardzo ciekawe. Godny wzmianki był wykład o Antoninie Leśniewskiej, założycielce szkoły farmaceutycznej dla kobiet i żeńskiej apteki w Petersburgu, który wygłosiła Amerykanka, prof. Mary Conroy. Dla Polaków ważną okazała się sesja posterowa. Sześć spośród czterdziestu czterech posterów miało polskie afiliacje. Poziom wszystkich prac był wysoki, dlatego cieszy, że drugie miejsce w konkursie na najlepszy poster przyznano mgr Iwonie Dymarczyk – reprezentantce Muzeum Farmacji w Krakowie. Jej poster przedstawiał majolikowe naczynia apteczne przeznaczone na leki wymieniane w dziełach Valeriusa Cordusa i Placotomusa. Krakowskie Muzeum Farmacji otrzymało je od Mateusza Grabowskiego. Kolejny międzynarodowy kongres historyków farmacji odbędzie się w 2020 r. w USA.

W trakcie kongresu odbył się ceremonialny wieczór Międzynarodowej Akademii Historii Farmacji, podczas którego przemówienia wygłosili – dotychczasowy prezydent Akademii prof. Stuart Anderson z Wielkiej Brytanii i nowo wybrany prof. Bruno Bonnemain z Francji. Ponadto wręczono dyplomy nowo przyjętym akademikom i nagrody oraz medale za osiągnięcia naukowe. Medale i nagrody Akademii są fundowane przez instytucje i osoby prywatne z różnych państw. Nagroda Carmen Frances jest przyznawana za najlepszą rozprawę doktorską z historii farmacji. Otrzymała ją dr Ariane Retzar z Marburga za dysertację o ocenie działań niepożądanych leków w Niemieckiej Republice Demokratycznej w latach 1949-1990. „Schelenz Plaque” za dorobek całego życia w zakresie historii farmacji otrzymał prof. Antonio Bueno z Hiszpanii. Amerykański Instytut Historii Farmacji za najlepszą książkę lub cykl artykułów historyczno-farmaceutycznych przyznaje Medal Urdanga, który w 2017 r. otrzymał prof. Francois Ledermann. Francuskie Towarzystwo Historii Farmacji nagrodziło prof. Gillesa Barbeau Medalem Parmentiera za osiągnięcia w zakresie historii farmacji w tym kraju. Po raz pierwszy przyznana została Statuetka Antoniny Leśniewskiej, otrzymały ją: prof. Christa Kletter z Wiednia i dr Jadwiga Brzezińska, zasłużony historyk farmacji z Kołobrzegu, której także nadano członkostwo honorowe Międzynarodowego Towarzystwa Historii Farmacji. Od 2009 r. wiceprezydentem Akademii była prof. Anita Magowska, która od warszawskiego kongresu jest sekretarzem generalnym tej organizacji, a podczas ceremonialnego wieczoru wygłosiła wykład plenarny.

W Warszawie do Akademii przyjęto jedenastu nowych członków z dziewięciu państw: Anglii, Iranu, Izraela, Łotwy, Norwegii, Polski, Rumunii, Turcji i Włoch. Przedstawicielką Polski była dr Lidia Maria Czyż, historyk farmacji, działaczka Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego, poetka i sekretarz komitetu organizacyjnego kongresu.